

<p>Heeft Donald Trump deze keer zijn hand overspeeld? De boosheid binnen zijn eigen partij had hij blijkbaar niet verwacht. afp</p>

Heeft Donald Trump deze keer zijn hand overspeeld? De boosheid binnen zijn eigen partij had hij blijkbaar niet verwacht. © afp

HOE TRUMPS EIGENGEREIDE OPTREDEN DE POSITIE VAN DE VS VERZWAKT

Een zonnekoning in het Witte Huis

Eerst zet Trump het licht op groen voor de Turkse inval in Noord-Syrië, daarna kondigt hij sancties tegen Turkije aan en roept hij op tot een staakt-het-vuren. Zit er nog een lijn in zijn buitenlandse beleid?

BRUSSEL | De VS hebben niets te zoeken in Syrië. Laat ze het daar zelf maar uitzoeken, en laat Rusland, China of desnoods Napoleon de Koerden beschermen. Wie zich nog afvraagt waarom Donald Trump besliste om de Amerikaanse troepen uit Noord-Syrië naar huis te halen, hoeft alleen maar zijn recente tweets te lezen.

De Amerikaanse troepen terugtrekken uit lang aanslepende conflicten in het Midden-Oosten was in 2016 een belangrijke campagnebelofte van Trump. Drie jaar later blijft hij ervan overtuigd dat de VS niet de politieagent van de wereld moeten spelen, en dat Amerikaans belastinggeld het best in eigen land wordt besteed. Dat hij met zijn beslissing de Syrische Koerden van de YPG, die duizenden manschappen verloren in gevechten tegen IS, voor de leeuwen gooit en dat er al heel wat burgerdoden zijn gevallen, maakt blijkbaar weinig indruk.

Domme oorlogen

Wat Trump betreft, moet Amerika's relatie met de Koerden als een louter zakelijke transactie beschouwd worden. De Koerden hebben op het terrein tegen de moslimterroristen van IS gevochten, maar Amerika heeft hen daar ook voor vergoed met geld en materieel.

'Het buitenlandse beleid van Amerika, dat is Trump zelf. Hij schuift het Pentagon en Buitenlandse Zaken opzij en stuurt zijn persoonlijke advocaat erop uit'

RIK COOLSAET

Professor emeritus internationale betrekkingen

De Amerikaanse president heeft het gevoel dat hij de oorlogen in het Midden-Oosten heeft geërfd van zijn voorganger Barack Obama, en daarom wil hij er weg. 'Maar Obama had precies hetzelfde gevoel', reageert professor emeritus en expert internationaal beleid Rik Coolsaet. 'Obama wilde ook een einde maken aan wat hij *dumb wars*, domme oorlogen, noemde. Tijdens het presidentschap van Trump en tijdens de acht jaar dat Obama bestuurde, draait de onderstroom van het Amerikaanse buitenlandse beleid relatief coherent rond dat isolationisme.'

Amerikanen voelen dat ze de wereld niet meer alleen kunnen en willen bestieren. Maar datzelfde uitgangspunt leidde bij Obama en Trump tot tegenovergestelde conclusies. 'Obama beseftte dat de VS niet meer de macht van vroeger hadden, en voelde zich ook niet geroepen om voortdurend scheidsrechter te spelen in verre conflicten', zegt Coolsaet. 'Daarom besloot hij dat de VS met andere partners moesten samenwerken om hun belangen, bijvoorbeeld op het gebied van terreur en klimaat, te behartigen. Hij koos dus resoluut voor multilateralisme.'

<p>Toen Trump de terugtrekking van zijn troepen aankondigde, was dat het sein voor de Turken om aan te vallen. afp</p>

Toen Trump de terugtrekking van zijn troepen aankondigde, was dat het sein voor de Turken om aan te vallen. © afp

Onvoorspelbaar

Dat is volstrekt anders bij Trump, die ook beseft dat Amerika het niet alleen kan, maar als antwoord daarop de Verenigde Staten isoleert en terugtrekt uit internationale samenwerkingsakkoorden, bijvoorbeeld inzake Iran en het klimaat. ‘Dat unilateralisme uit zich ook in Trumps optreden tegenover de Wereldhandelsorganisatie, de Navo en de EU’, zegt Coolsaet.

Als Amerika’s buitenlandse beleid nu gekenmerkt wordt door isolationisme en unilateralisme, waarom is het dan bij momenten toch zo onvoorspelbaar? Diplomaten in Washington zeggen dat het onduidelijk is bij wie je moet aankloppen om het standpunt van de Amerikaanse regering te kennen: bij het Pentagon, bij het *State - Department* of bij het Witte Huis? ‘Het buitenlandse beleid van Amerika, dat is Trump zelf’, reageert Coolsaet. ‘Dat merk je aan de manier waarop hij het Pentagon en Buitenlandse Zaken opzij schuift, en zijn persoonlijke advocaat Rudy Giuliani in het buitenland erop uitstuurt. Enerzijds is daar de logica van isolationisme en unilateralisme, anderzijds heb je de factor-Trump.’

Eenzame grootmacht

De Amerikaanse president gedraagt zich als een zonnekoning in het Witte Huis, zegt Coolsaet. ‘Hij zei onlangs dat artikel twee van de grondwet hem eigenlijk toelaat te beslissen wat hij maar wenst, en hij spiegelt zich aan autocraten.’

Maar toen kwam die opvallend hevige tegenreactie in Washington, waar de woede om Trumps beslissing in Syrië zeer groot is – zowel bij de Democratische oppositie als bij de Republikeinen. De boosheid binnen zijn eigen partij had Trump blijkbaar niet verwacht – vandaar het bochtenwerk dat volgde op zijn beslissing om uit Syrië weg te trekken.

Ook de Republikeinse senatoren zijn kwaad omdat Trump de machtspositie van de VS in Syrië op een zilveren bord heeft overgedragen aan de Russische president Vladimir Poetin. ‘Niet alleen zijn de sancties tegen Turkije een zwakgebod, Trump heeft de VS elke rol van betekenis in de regio ontnomen,’ concludeert Coolsaet. ‘Dat krijg je niet een-twee-drie hersteld.’

Amerika heeft geen zekere vrienden meer, want ook oude bondgenoten hebben nu hun twijfels. Want wie wil eindigen als de Koerden? ‘De VS worden stilaan een eenzame grootmacht.’

INE ROOX

Ine Roox is redactrice buitenland bij De Standaard.

Meer artikels van Ine Roox ► (<https://www.standaard.be/auteur/ine-roox>)

LEES MEER

07/10/2019 | ‘De orders om Syrië binnen te vallen zijn gegeven’
(https://www.standaard.be/cnt/dmf20191006_04648785)